

Pelčos foreles paši
audzē, zvejo un apstrādā.
2. lpp.

Zivju daktere
Olga Revina.

3. lpp.

Vai lasis uz vimbu
makšķeres?

4. lpp.

RUMBĀ ZIVIS TIEK PASARGĀTAS

Kopš uzraudzībā aktīvāk tiek izmantota tehnika, maluzvejniecība pie Ventas rumbas Kuldīgā samazinājusies līdz minimumam.

Maluzvejnieku ķēriens nonācis Kuldīgas pašvaldības policijas rokās.

Pirms trim gadiem inspektori sezonā no tās izcēluši ap pussimt tīklu, katrā pa pārdesmit zivīm, bet pēdējos divos gados – nevienu. Laikā, kad nārstojošās zivis pirms dabīgā šķēršļa Ventā aizkavējušās kā akvārijā, makšķerniekiem likums liedz vieglo lomu iegūt.

Kā stāsta pašvaldības policijas priekšnieks Rinalds Gūtpelcs, ar Zivju fonda un domes finansējumu piecos gados iegādāta ļoti laba tehnika, kas Ventas rumbā ļāvusi maluzvejniecību būtiski samazināt; arī citās uzraugamajās teritorijās novadā, kur noteikta licencētā makšķerēšana, tā darbu atvieglo.

Līdz 2011. gadam Ventas rumbu zivju nārsta laikā diennakti sargāja tikai fiziska apsardze. 2012. gadā ierīkota videonovērošanas sistēma, ko uzrauga pašvaldības policija. 2013. gadā iegādāta termokamera, kas tumsā pie upes

fiksē cilvēka klātbūtni. 2014. gadā nopirkts teleskopiskais masts ar pārvietojamu kameru. Sargs apsargā kameru, bet tā visu apkārt notiekošo fiksē arī tumsā. Aizpērn ieviesti iepriekš iegādāto kameru uzlabojumi, ierīkoti infrasarkanie prožektoru. Pagājušajā gadā iegādāts eholots, kas paredzēts tīklu un citu zvejas rīku meklēšanai zem ūdens, piepūšamā laiva ar dzinēju, kvadracikls un piekabe tā vešanai. „Tas ir divvietīgs, ar to viegli pieklūt ezeru un upju krastiem. Laivu esam izmantojuši arī citās situācijās, piemēram, pavasarī no Ventas vilkuši ārā mežacūkas, kas līdz ar lediem tur ieskalotas,” pastāstīja R.Gūtpelcs.

Maluzvejniecības mazināšana kā galvenais uzdevums pašvaldības policijā uzticēts inspektoram Marekam Leitim, bet parasti darbu darot komandā.

Jolanta Hercenberga
Pašvaldības policijas arhīva foto

Darbā labi noder pērn iegādātā piepūšamā laiva ar dzinēju, kvadracikls un piekabe.

Paši audzē, zvejo un apstrādā

Kuldīgas novada Pelču pagastā darbojas viens no modernākajiem zivju pirmapstrādes cehiem, kas pieder zivsaimniecības uzņēmumam Anzāģe.

Pēc pieprasījuma tiek izzvejots vajadzīgais daudzums foreļu, darbinieki Valdis Austers un Andra Muižniece iemanījušies to noteikt jau pēc acumēra.

PIRMAIS SOLIS

Latvija izsenis tiek atzīta par zivju produktu valsti. Par spīti pēcpadomju rūpniecības panīkumam, tagad Krievijas embargo un citiem nelabvēlīgiem apstākļiem zivis pie mums joprojām pārstrādā daudzi uzņēmumi. Taču lielākoties dažādos konservos un kūpinājumos tiek pārstrādātas Atlantijas zivis (skumbrijas, siļķes, sardīnes, lašveidīgie) vai mūsu pašu zvejnieku Baltijas jūrā nozvejotās mencas, reņģes un brētliņas.

Iekšējos ūdeņos zivkopji ar valsts atbalstu arvien vairāk audzē karpas, foreles, stores, palijas, samus, līdakas, zandartus, taču plašākai pārdošanai tās apstrādā tikai retais. Arī *Anzāģes* pārstāvis Valdis Austers norāda, ka nelielā daudzuma dēļ ne zivju audzēšanai, ne produkcijas apstrādei nav industrijas iezīmes. „Tas tāds hobijs, lai popularizētu pašmāju zivis kā augstvērtīgu pārtiku,” noteic zivkopis.

LABĀS ĪPAŠĪBAS JĀSAGLABĀ

Pirms dažiem gadiem blakus *Anzāģes* zivju mazuļu un inkubācijas baseiniem ar Lauku atbalsta dienesta atbalstu uzbūvēts pārstrādes cehs, bet tajā notiek tikai pirmapstrāde – foreles tiek tīrītas un atdzesētas, lai pēc pieprasījuma svaigas nogādātu klientiem, lielākoties restorāniem, tostarp Kuldīgas *Bangertam*. Vairums augstvērtīgo zivju cienītāju tomēr dzīvojot lielajās pilsētās.

Pirmapstrādes cehs esot tikai neliels solis, jo ieceres daudz lielākas. Jau tā nav bijis viegli izpildīt visas Pārtikas un veterinārā dienesta prasības, lai oficiāli drīkstētu ķerties zivīm klāt. Lai arī V.Austers prasības uzskata par skrupulozām, vienlaikus viņš atzīst, ka tās vajadzīgas. Lai zivij, īpaši tādai kā forelei, tiešām būtu augstvērtīga gaļa, tā ekoloģiski pareizi ne tikai jāizaudzē, bet arī jāapstrādā un jāiepako, lai labās īpašības saglabātu, līdz tā nonāk uz galda.

NO A LĪDZ Z

Lielo plānu īstenošanu bremzējis arī tas, ka līdzīgu cehu pie zivaudzētavām pie mums līdz šim nav bijis. Būvniecībā saimniekiem vajadzējis būt arī kā projektētājiem, pārzināt iekārtu darbību un pat pārtikas tehnoloģiju.

„Pie mums par zivju pārstrādes cehiem sauc tos, kas iepērk importētas, saldētas zivis vai labākajā gadījumā pērk no vietējām zivsaimniecībām, nokūpinā un ved uz tirgu,” tā V.Austers.

Daļa pāri jūrai vesto zivju tiek pārstrādātas jau uz kuģa. Anzāģei ir plāns pilnveidoties no A līdz Z, tas ir, no mazuļu pavairošanas un izaudzēšanas līdz apstrādei svaigas filejas veidā vai kūpinājumos vakuuma iepakojumā. Varbūt ar laiku arī konservos.

Latvijas konkurētspēja

- Līdz 2014. gadam zivrupniecība Latvijā bija viena no lielākajām eksportējošajām pārtikas nozarēm. Tad valstī bija 106 zivsaimniecības uzņēmumi, tostarp 22 konservu ražotāji un 84 citi pārstrādātāji. Lielākais eksporta tirgus – NVS (70 %).
- Baltijas valstīs uzņēmumi daļēji specializējušies kādas produktu grupas ražošanā, tādēļ nekonkurē. Šāds stāvoklis veidojies vēsturiski, jo Latvijā nozīmīgākie zivju pārstrādes uzņēmumi – *Gamma-A*, *Karavella*, *Brīvais vilnis* u.c. – tapuši uz pieredzējušu pārstrādes kombinātu pamata. Igaunijā sarukusi konservu un preservu (nesterilizētu konservu) ražošana, savukārt būtisku nozīmi ieguvuši zivju filetēšanas produkti. Latvijā joprojām dominē konservēta produkcija, tostarp sagatavotas vai konservētas sardīnes, sardinellas, brētliņas (veselas vai gabalos) veido teju 50% no apgrozījuma. Tikai nepilni 20% ir svaigas, dzesētas vai saldētas zivis.
- Pēdējos gados situāciju mainījis Krievijas embargo. Savulaik uz austrumiem eksportēta liela daļa Latvijas konservu. Meklējot lielāku noietu tepat, atbalsts tiek pirmapstrādei, lai pārdotu svaigas vai dzesētas zivis, kā arī kūpinājumus un salātus.

/No Latvijas Lauksaimniecības universitātes pētījuma *Latvijas zivju pārstrādes nozares salīdzinošā analīze*, 2014. gads/

Zivij iztīra iekšas, bet galvu un žaunas atstāj, lai pircējs vēlāk nešaubītos, ka tā tiešām ir varavīksnes forele.

Apstrādātās zivis nevis sasaldē, bet atdzesē. Tās nogulda uz ledus gabaliņiem (speciāla iekārta tos saražo dažās minūtēs), tad uzber vēl vienu kārtu. Tādā vēsumā produkciju var pārvadāt tālu.

Ar speciālu aparātu tiek noteikta atdzesēšanas temperatūra.

Smalka ierīce apstrādes instrumentu destilēšanai. Var diskutēt par Pārtikas un veterinārā dienesta prasībām, taču tās jāievēro, lai zivs gaļa saglabātu veselīgu uzturvērtību.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Zivju dakterīte Olga

VISU NEUZSKAITĪT

Tikai pirms četriem gadiem Olga absolvēja Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Veterinārmedicīnas fakultāti, bet pētniecībā jau paspējusi daudz. Kā lektore piedalījusies semināros un starptautiskās zinātniskās konferencēs, uzrakstījusi vairākas publikācijas. Tagad turpina studijas doktora programmā un veic vairākus pētījumus. Pelču zivsaimniecībā viņa pēta zivju imunitāti, imūnstimulāciju ar dabīgiem stimulatoriem, lai samazinātu antibiotikas. Pateicoties šīm zināšanām, tagad tur iespējama parazitoloģiskā izmeklēšana, bet pirms tam paraugi bija jāšūta uz laboratorijām. Sadarbībā ar ražotāju *JP Biotechnology*, kas izstrādā beta-glikānu saturošas dabiskas zootehniskas piedevas, tiek pētīta iespēja tās izmantot kā imūnstimulatoru. Vēl Olga darbojas valsts pētījumu programmā *Lauksaimniecības resursi ilgtspējīgai kvalitatīvas un veselīgas pārtikas ražošanai Latvijā*, kā arī citos projektos. Visu nevar uzskaitīt. Ne velti Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldiģas birojs O.Revinu uzskata par atbilstošāko kandidāti zivsaimniecības balvas nominācijā *Jauns un daudzsološs*.

TAS, KO CITI NEZINA

Sabiedrībā veterinārārsts lielākoties tiek uztverts kā speciālists, kurš braukā pa laukiem uz lopu fermām vai kā dakteris pilsētas klīnikā, uz kuru vedam istabas mīluļus, ja tiem parādījusies kāda kaite. Neiedomājamies, ka ārsts vajadzīgs arī ūdens dzīvniekiem. Olga ir rīdziniece – dzimusi, augusi, mācījusies lielpilsētā. Kāpēc izdomājusi studēt veterinārmedicīnu un vēl tik neierasto specializāciju? „Mani jau kopš bērnības interesējis viss, par ko citi zina mazāk,” viņa atbild. „No veterinārijas viedokļa zivis Latvijā ļoti maz pētītas. Būvētā mums ir tikai divi ārsti, kas nopietni specializējušies un var mācīt citus, tostarp mana pasniedzēja Ruta Medne. Visi LLU Veterinārmedicīnas fakultātes beidzēji iegūst veterinārārsta diplomu un var strādāt jebkurā nozarē, jo tādas specializācijas nav. Diplomdarbam izvēlējos tēmu par zivju parazitātiem, kuri bīstami cilvēkiem, un ko pēc pasniedzējas ieteikuma jau biju pētījusi referātos. Tā aizgāju šajā virzienā.”

SVEŠIE PELČI

Pēc universitātes Olgai un Vjačeslavam Reviniem piedzima dēls Andrejs, jaunā ģimene pārcēlās uz Pelčiem – kādreizējai rīdziniecei pilnīgi svešu vietu. Sākumā pat nav zinājusi, ka šeit ir valsts pētniecības institūtam piederoša zivaudzētava ar senām tradīcijām. Arī Vjačeslavs ir veterinārārsts – bijušais talsinieks, augstskolu bei-

„Pelčos man ir labi darba un dzīves apstākļi,” secinājusi veterinārārste Olga Revina.

Arī Olgas vīrs Vjačeslavs Revins ir veterinārārsts.

ZIVKOPIBAS VETERINĀRĀRSTU ATZIŅAS

Kas jāprot?

- Noteikt, vai zivīm ir laba veselība.
- Saprast to uzvedības pārmaiņu nozīmi.
- Novērtēt, vai vide ir piemērota zivju labturībai.
- Noteikt diagnozi un nekavējoties sākt ārstēt, kamēr slimība nav izplatījusies.

Galvenie noteikumi, lai zivis neslimotu

- Mazuļi jāpērk no pārbaudītām un PVD reģistrētām audzētavām.
- Baseins vai dīķis nedrīkst būt pārblīvots. Optimālo blīvumu var noteikt pēc ūdens kvalitātes, zivju fizioloģijas un tādiem labturības rādītājiem kā uzvedība, apetīte, augšana, traumas, miršana.
- Barībai jābūt sabalansētai.
- Jābūt drošam ūdens avotam. Maldīgi ir domāt, ka labi ir pazemes avoti.
- Jāievēro visi dezinfekcijas noteikumi gan attiecībā uz zivīm, gan darbinieku apģērbu un inventāru.
- Jāpārzina dīķa lietošana: nolaišana, vasarošana, ziemošana, aršana, kalpošana u.c.

dzis gadu pirms Olgas. Sākumā strādājis Pārtikas un veterinārajā dienestā (PVD) Ventspilī, bet kautuvju eksperta darbs nav gājis pie sirds – labāk patīkot ar dzīvnieku kustoņiem. Viņš pieņēmis piedāvājumu Olāra Obdņikova veterinārajā praksē Kuldiģā, taču pilsētā nav varējuši atrast dzīvokli. Tā ģimene nokļuvusi Pelčos. Kad dēliņš paaudzies, bērna atvaļinājumā aizgājusi Pelču audzētavas vecākā zivkope un meklēts aizvietotājs. Pasniedzēja R.Medne institūtam *Bior* ieteikusies: „Jums taču turpat dzīvo diplomēta speciāliste, turklāt pētniece zivju slimībās!” Pārejot veterinārārstes amatā, praksē Olga atklājusi, ka zināšanu par maz, tāpēc studē doktorantūrā. Arī Vjačeslavs tagad piepalīdz zivaudzētavā, jo, kad Olga aizies otra bērniņa kopšanas atvaļinājumā, viņš šeit pārņems veterinārārsta vietu.

PROFILAKSE LĒTĀKA

Kāda tad ir jaunās speciālistes darbdiens? „Ikdiens zivaudzētavā saistīts ar profilaksi – tā ir lētāka par ārstēšanu. Jāskatās, kā tiek ievērotas labturības prasības un sanitāri higiēniskie noteikumi. Zivis tāpat kā lauksaimniecības dzīvnieki ir pakļautas dažādām lipīgām un nelipīgām slimībām. Sliktākais, ka uzliesmojumi ir masveidīgi un audzētavai nodara lielus zaudējumus. Visbiežāk nelaimes rodas tur, kur tiek pārkāptas labturības prasības, karantīnas noteikumi un nav bijuši veterinār-sanitārie pasākumi.”

JĀĀRSTĒ VISA ŪDENSTILPE

Olgas rīts Pelču audzētavā sākas, maiņas zivkopjus aptaujājot par atbīrumu, kas konstatēts, tīrot baseinus. Tad daktere dodas ņemt paraugus, lai analizētu izmaiņas zivju organismā un bojāejas iemeslus. Pēc tā tiek izvēlēts ārstēšanas veids. Pēc viņas novērojumiem viena no lielākajām zivsaimnieku problēmām ir tā, ka pietiekama uzmanība netiek veltīta sanitārajiem un veterinārajiem ieteikumiem, pat prasībām ne. Biežākais piemērs: Jānis no Pētera nopērk nepārbaudītus zivju mazuļus un līdz ar tiem slimību ielaiž dīķī. Bet zivi nevar no ganāmpulka nošķirt kā mājlopu – jāārstē visa ūdenstilpe. Viena sīka kļūda, un viss vējā. Ir trīs veidi, kā ārstēt zivis: ar barību, pievienojot medikamentus, ar vannušanu, izmantojot skābekļa režģus un aberāciju, un ar injekcijām (bet tās der tikai lielajām zivīm). Vakcinācija Latvijā vēl nav izplatīta.

ATJAUNO PĒTNIECĪBU

„60. gados te bija spēcīga zivsaimniecība ar laboratoriju,” stāsta speciāliste. „Strādāja liels kolektīvs, vairāki laboranti – bioloģijas doktori. Bija ļoti labas prakses vadlīnijas. Diemžēl Latvijā akvakultūras uzņēmumos tādu vairs nav, kaut gan Eiropā tā ir viena no visstraujāk augošajām pārtikas nozarēm. Mēs institūtā par to domājam, tāpēc atkal pievēršamies pētniecībai. Cilvēki visbiežāk sāk rīkoties vien tad, kad nelaime jau notikusi, bet tad ir par vēlu. Pat

pirmās klīniskās pazīmes nav jāgaida.”

LABAS PĀRTIKAS GROZS

Liktenīgi sagādājies tā, ka dzīvokli Pelčos Revini atraduši mājā, kas savulaik celta zivsaimniecības personālam. Tuvumā dīķi, apkārt plašums. Lai zeme neaizaug ar nejaukajiem latvāņiem, iedzīvotājiem tiek piešķirti mazdārziņi. Revini tur izaudzē savu bioloģiskās pārtikas grozu. Arī dzīvoklī tiek audzētas zivtiņas – gupijas akvārijā bērnu istabā, bet tas vairāk mazā Andreja kompetencē, jo aprūpē mamma tikai piepalīdzot. Zivis bieži ir ģimenes ēdienkartē. „Man tās garšo, bet jānāk pagatavot,” atzīst Olga. „Kad dzīvoju pie mammas, nez kāpēc neēdu. Vjačeslavs iemācīja, jo viņš ir labs pavārs.”

DARBS UN DABA

„Man ļoti paveicies ar darbu – varu vienlaikus apgūt teoriju doktorantūrā un izmantot to praksē,” teic Olga. „Arī dzīvesvieta brīnšķīga – nav tālu no pilsētas, bet ir kā istos laukos. Nebija grūti pārcelties no Rīgas, jo man ļoti patīk šejienes miers. Un dēls aug tīrā vidē. Kad aizbraucam pie mammas uz Rīgu, ejot pa ielu, viņš grib savākt visus papirus un pudeles, lai iemestu atkritumu tvertnē. Nesaprot, kāpēc asfaltā caurumi un māju sienas apzīmētas, jo šeit mēs dzīvojam dabiskā vidē.”

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

Ar zivīm uz tu

Laidu pagasta zemnieku saimniecības Skaldas īpašnieks un pieredzējušais zivkopis Ilgonis Liks ar zivju mazuliem un makšķerējamām karpām apgādā teju visu Latviju.

Viņam šī profesija, šķiet, šūpulī ielikta. Skaldās Ilgonis saimnieko kopš 1983. gada un gar šiem diķiem skraidījis kā trīsgadīgs puika, kad tie vēl bija kolhoza Uzvara īpašums. Ilgonis tur strādājis par zivkopi un pēc kop-saimniecības izjukšanas vienkārši turpinājis iesākt. Tagad viņam pieder 67 hektāri diķu, jo 100 kolhoza hektāri sadalīti vairākiem īpašniekiem.

IZGĀJIS VISAS SKOLAS

Ilgonis stāsta: „Visu mūžu ar zivīm esmu darbojies, izgājis visas agrāko laiku skolas. Sākumā Kazdangas lauksaimniecības tehnikumu, kurā bija ļoti, ļoti augsts profesionālais līmenis. Pēc tam zivkopja-zootehniķa diplomu ieguvu Maskavā, specialitāti zivkopis-ihtiologs – Kaļiņingradā, vēl mācījos arī Minskā. Tagad katru gadu no Latvijas Zivju audzētāju asociācijas braucam pieredzes apmaiņā pa Eiropu. Tur viņi smaida, ka mēs tādi mulķīši esam atbraukuši, bet varam klusi smaidīt un apzināties, ka esam spēcīgāki un ka viņi paši neko nezina.”

KATRAM SAVI KLIENTI

„Mēs, vairāki Skrundas pusē, esam spēcīgākie Latvijā – jau ļoti sen strādājam, katram ir savas kundes. Man ir tīras šķirnes karpas, kurām ir gan labs skats, gan gaļa un garša. Audzēšanā visu procesu nodrošinu pats. Startējam iepirkumos zivju mažu piegādei, dodam eksportam. Zandartu, līdaciņu, karpu un līņu

mazuļus vadāju pa visu valsti līdz pat Baltkrievijas pierobežai, visus audzētājus pazīstu. Mani klienti pārliecinājušies par produkcijas kvalitāti un jau ilgus gadus man uzticīgi. Gadās jau visādi – reizēm nākas naudu atgūt caur tiesu.

Galvenais ienākumu avots ir karpas. Tām noiets ir gandrīz visu gadu – laižam diķus nost un vedam uz makšķerēšanas diķiem, kurus visu laiku papildinām, lai cope nesamazinās. Ir gadījies, kad diķu īpašnieki zivis paņem citur, bet klienti pieprasa manējās – rīdzinieki kļūst izvēlīgi.”

SAMI NEPADODAS

„Karpu, orfu, līņu un zandartu audzēšanu pārzinu pilnībā, bet ar samiem vēl neesmu uz tu. Gadus septiņus astoņus mēģinu ar tiem tikt galā, taču tie nepadodas.

Tagad jau skaidri zinu, ko tiem nevajag, bet vēl aizvien neesmu sapratis, ko vajag. Citām zivīm nārsta diķi ir tādi kā bieza zupa – tie mudž no mazuļiem, to ir ap pusmiljonu. Samiem ir ap pusotru vai diviem tūkstošiem – tas nav nopietni. Man šķiet, ka tieši šīm zivīm varētu būt nākotne. Spāņu zinātnieki samus pēta un apgalvo, ka tā zivs pat domā.

Augstvērtīgākā saldūdens zivs ir zandarts, bet to audzēt ļoti grūti – knifs aiz knifa. Latvijā esam divi, kas to izkoduši. Savukārt oranžās orfas ir skaistumzivis.”

NEPRASA ĒST KĀ BULLIS

Nav tā, ka Skaldās zivis bijis vienīgais lauksaimniecības

„Ar zivsaimniecību valstī ir labi – tā visu laiku attīstās,” uzskata pieredzējušais zivkopis Ilgonis Liks no Laidu pagasta Skaldām.

veids – ir audzēti bulļi un cūkas, bet tā ir pagātne. „Zivīm tomēr priekšrocība, ka tās varu diķī turēt pusgadu un pārdot. Ziemā tās nedaudz zaudē svaru, bet tas nav tik traki. Bullim savukārt jādod ēst visu laiku.” Barību zivīm te izaudzē paši – graudus audzē 22 hektāros, bet tā esot tikai piebarošana, jo pamatā zivis iztiekot ar to, kas diķī.

Problēmas radot bebri: „Brauc mierīgi pa dambi ar traktoru un baro zivis, bet traktors ņem un iekrīt bebra izraktā alā un nolauž riteņus...”

„Manām karpām ir maza galva, maz asaku, vairāk gaļas, tās ir ātraudzīgas, garša atšķiras. Ap 60% ir spoguļkarpu, tā tad viegli tīrāmas. Latvijas zivkopji piešāvušies audzēt labas zivis, un līmenis ir augsts.”

ZVEJNIEKA DĒLA GAROZAS MĀJAS

„Šī saimniecība piederējusi Rīgas centrāltirgus zivju paviljona direktoram Robertam Ģelzim, Viļa Lāča romāna Zvejnieka dēls Garozas tēla prototipam. Diķus ierīkoja Sermītes barons, kuram 20. gados tie atņēmti, bet viņš turpināja diķus nomāt no Valsts zemes fonda, kuram tad piederēja tikai divas zivsaimniecības Latvijā. 1939. gadā viņš aizbrauca uz Vāciju, un desmit dienu pirms krievu tanku ienākšanas Latvijā diķsaimniecību no valsts nopirka Ģelzis, kurš te nodzīvojis sešas dienas. Kad Vilis Lācis ar čekistiem viņam braukuši pakal, sākumā bēdzis uz Saldus pusi, kur dažādās mājās slapstījies līdz vāciešu ienākšanai. Tam vīram jau 1943. gadā bija skaidrs, kāds būs kara iznākums, un otrreiz viņš krievus vairs negaidīja – emigrēja uz Ameriku.

Lāci par to romānu viņš gribējis tiesā sūdzēt: esot staigājis no muguras kā ēna, skatījies, kā zivis tiek pirkas un tirgotas, pie viņa mājās tēju dzēris un runājis, bet romānā tā noķengājis... Ģelzis man stāstīja, ka ar murdiem zivis ķertas jau sen un arī kooperācija jau Latvijas laikā bijusi. Tirgus paviljonā viņš ierīkojis visus pagrabus. Stāstīja, kā zivis tolaik iepirkas, tirgotas, kāda bija reklāma.

1993. gadā viņš šeit ieradās ar meitām, apskatīja un teica, lai es te saimniekoju. Mēs viņu vēl Rīgas lidostā sagaidījām ar manu senu draugu aktieri Hariju Liepiņu, kurš teica: „Lai tam Pāvulam (aktierim Eduardam Pāvulam – aut.) tiek tā Oskara loma, bet man ir tas gods pašu Garozu lidostā sagaidīt!”

Lielākā zivs, kas savulaik dzīvojusi Laidu puses diķos, bijusi 16 kg smaga karpu mamma. Tai dots vārds Anka. Beigās tā nonākusi kolhoza „Uzvara” makšķernieku diķī. Katrs pēc tam apgalvojis, ka Anku izvilcis tieši viņš.

Iveta Grīniņa
Lāsmas
Reimanes foto

MAKŠĶERNIEKU STĀSTI

Kā copmaņi Ventā pumpaino ķēra

Alberts Dinters, agrākais kuldīdznieks, kaislīgs makšķernieks, TV3 raidījuma Bez tabu korespondents:

– Kad notika zemāk aprakstītie notikumi, neviens vairs neatminas. Vien zināms, ka tas bija pagājušajā gadsimtā un laikā, kad Ventā pilnā sparā rit vimbu cope.

Ir skaista diena – saule pa zemes virsu ripo, kad ar draugiem nolemjam: nav ko sēdēt pilsētā, jāpērk gaļa, jāņem pīckas un jābrauc pie upes ķert pirmo pigmentu. Vietu, kur sēdēt līdz pat saulrietam, noskatām kādu gabalu zem Riežupes ietekas Ventā. Iekārtojamies, sakuram guni, sākam cept desas un mērcēt makšķerauklas.

Paiet pusstunda, līdz ar acu kaktiņiem manām, ka mūsu virzienā gar krastu nāk kāds vīrs. Ne tikai nāk, bet tam rokā ir arī badapātāga, kuru tas tā dīvaini rausta. Te pievelk, te atlaiž.

Dīvaini, jo pēc vimbotāja nu galīgi neizskatās. Saulē sakarsis? Ugunsdziru pārlietu salietojies? Ir jau redzēti visādi. Vīrs pietuvojas, un atskan izmisis sauciens: „Vīri, palīdziet! Rokas gurst! Vai sačoks (zivju uztveramais tikliņš) ir? Man pumpainais (lasis) galā!” Nobrīnāmies, kāds lasis var būt uz vimbu makšķeres. Ir jau dzirdēti visādi makšķernieku stāsti, bet, ka uz grunteni lasis pieķertos! Mūsu kompānija gluži kā neticīgie Tomi groza galvu.

Te pēkšņi mūsu mīnu gluži kā pērnos putekļus no plaukta ar lupatu aizslauka pamatīgs plunkšķis upes vidū. Tiešām lasis! Un izlec tieši tur, kur ūdenī beidzas vīra badapātāgas aukla. Jopcik! (Atvainojiet!) Visa kompānija metas kājās un steidz vīram palīgos. Viens pārņem kātu, cits lūko uztveramo sietu, trešais saķer galvu... Copmanim, nākot

teju puskilometru pa upi uz leju, pumpaino jau izdevies sagurdināt, bet tas tāpat spītīgi peld gar pretējā krasta līniju, līdz sāk padoties.

Sprīdi pa sprīdim to izdodas pievilkt tuvāk mūsu krastam, un... visi noelšamies. Vismaz 7 kg! Sprotam, ka uztveramo tīkliņu varam nolikt malā, jo ar to zivi laukā nedabūt. Bet kā dabūt? Kamēr domājam, viens no kompānijas ar drēbēm jau ūdenī iekšā un grābj zivi aiz astes. Rokā ir! Izceļam skaistuli krastā.

Ar to pārsteigumi nebeidzas. Apskatot zivi, pamanām, ka muguras spurā tai iekēries un norauts vimbu copei paredzēts āķis ar sarkanu bumbiņu galā. Kā izrādās, tas pieder lasi noķerušajam vīram, jo iepriekšējā dienā kāda zivs tam to norāvusi. „Redz, kā! Vakar norāvās, šodien uzrāvās,” laimīgs nosaka loma guvējs.

Kurzemnieks

sadarbībā ar Zivju fondu, Lauku atbalsta dienestu, biedrību Darīsim paši!

To veidoja Daina Tāfelberga, Jolanta Hercenberga, Iveta Grīniņa, Lāsma Reimane. Māksliniece Inese Slūka, maketētāja Laila Liepiņa. Redaktore Daiga Bitiniece. Tirāža – 3846. Tālr. atsauksmēm 63350567; e-pasts: redakcija@kurzemnieks.lv.

Darīsim paši

Lauku atbalsta dienests

